

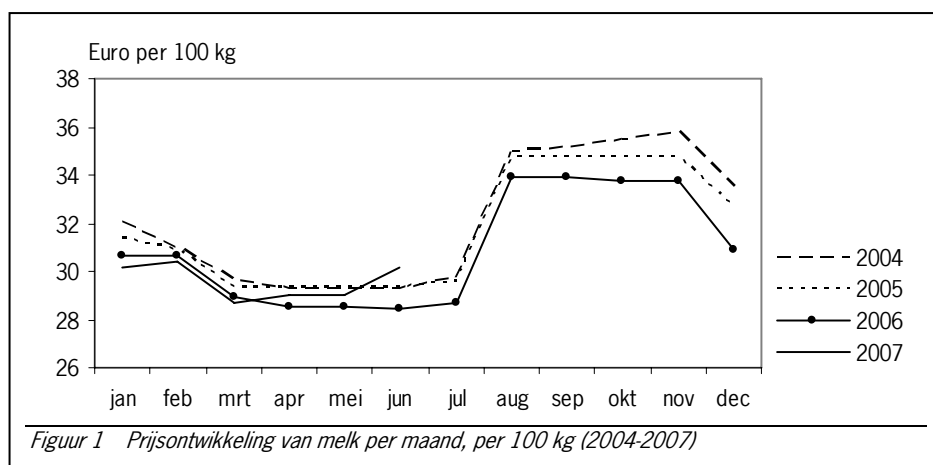
TWEEDE KWARTAAL MELKVEE: LAGER SALDO, ONDANKS HOGERE MELKPRIJS

Jakob Jager en Jan Bolhuis

Terwijl de vraag naar melkproducten op de wereldmarkt fors is gestegen, liep de Nederlandse melkproductie in het tweede kwartaal van 2007 terug. Door de stijgende vraag lopen de melkprijzen op. Hogere voerkosten en lagere vee prijzen laten het saldo van de melkveebedrijven echter opnieuw lager uitkomen dan in het tweede kwartaal van vorig jaar.

Markt en prijs

In het tweede kwartaal hebben de Nederlandse melkveehouders minder gemolken. Door een lagere melkproductie in mei en juni lag de aanvoer van melk bij de zuivelfabrieken circa 0,5% onder het niveau van het vergelijkbare kwartaal van vorig jaar. Het gemiddelde vetgehalte lag in het tweede kwartaal eveneens lager waardoor de naar vetgehalte gecorrigeerde melkaanvoer circa 1,8% lager ligt. Ondanks de dalende melkproductie in het tweede kwartaal ligt de productie over het eerste halfjaar ruim 1% hoger dan vorig jaar. De ontwikkeling in Nederland blijft hiermee achter bij die in de gehele EU, waar de productie volgens voorlopige cijfers met circa 2,5% is toegenomen. De Nederlandse kaasproductie ligt in het eerste halfjaar van 2007 bijna 5% hoger dan in dezelfde periode vorig jaar. De productie van weiprodukten steeg zelfs met ruim 10%. In de EU is eveneens sprake van een stijgende kaasproductie (+5,5%). De productie van mager melkpoeder in Nederland was in de eerste helft van dit jaar aanzienlijk lager dan vorig jaar, terwijl in de EU de productie van mager melkpoeder met ruim 4% is toegenomen. Deze toename is vooral gerealiseerd door de sterke productiestijging in Duitsland (+28%). Aantrekkende prijzen van de basisproducten zette zich in het tweede kwartaal voort. Zo schoot de prijs van mager melkpoeder verder omhoog en heeft ook de boterprijs de weg naar boven gevonden. Deze positieve ontwikkelingen hadden tot gevolg dat de uitbetaalde voorschotprijzen van melk circa 3% hoger lagen dan in de vergelijkbare periode van vorig jaar (figuur 1). De prijzen voor melkquotum zijn in deze periode opnieuw fors gedaald. Er was echter weinig handel.

Krapte op de wereldmarkt

De internationale zuivelmarkt wordt geconfronteerd met sterke prijsstijgingen, vooral vanwege de toegenomen vraag op de wereldmarkt. De economische groei in de BRIC-landen (Brazilië, Rusland, India en China) en een aantal andere Aziatische landen speelt daarbij een belangrijke rol. De consumptie van melk is al een aantal jaren groter dan de productie. Dit was mogelijk omdat in het verleden het melkoverschot werd verwerkt tot melkpoeder en boter. In 2006 zijn de voorraden van melkpoeder vrijwel geheel verdwenen. Dit jaar geldt dat ook voor de botervoorraden. Deze ontwikkelingen hebben geleid tot ongekende prijsstijgingen op de wereldmarkt. Verlagingen van de exportrestituties hebben de prijsstijgingen extra ondersteund.

Omzet en aanwas

Matige opbrengstprijzen van kalfsvlees en sterk gestegen voerkosten verminderde de vraag naar nuchtere kalveren. Het prijsniveau van de zwartbonte stierkalveren lag hierdoor circa 90 euro lager dan in het tweede kwartaal van vorig jaar. De kalverinkopers probeerden de prijzen zoveel mogelijk te drukken om het leed bij de kalfsvleesproductie te verzachten. Het besluit van de integraties om geen kalveren meer op de veemarkten aan te kopen, had tot gevolg dat de veemarktnoteringen (voorlopig) zijn beëindigd. De kalverhouders missen hierdoor een belangrijke waardemeter. De prijzen van de slachtkoeien liepen in de loop van het kwartaal iets op, vooral vanwege het beperkte aanbod. De prijzen van afgemolken koeien lagen circa 75 euro onder het niveau van het tweede kwartaal van vorig jaar. Guste koeien waren aanvankelijk redelijk gevraagd maar door de gematigde vooruitzichten op de rundvleesmarkt liep de prijs in de loop van het kwartaal terug. Kwaliteitskoeien voor de melkproductie waren als gevolg van de gunstige vooruitzichten op de zuivelmarkt sterk gevraagd. Vooral vaarzen voor de export werden tegen hoge prijzen verhandeld.

Resultaten

Door de genoemde marktontwikkelingen komt het saldo van een melkveebedrijf met 68 koeien en een melkproductie van 525.000 kg in het tweede kwartaal van dit jaar lager uit dan in de twee voorafgaande jaren (figuur 2). Ondanks de iets hogere melkopbrengsten (+1.100 euro) die het gevolg zijn van een hogere melkprijs zijn de totale opbrengsten gedaald door lagere prijzen van nuchtere kalveren en slachtkoeien (-1.400 euro). Door een overschrijding van de melkproductie van 0,3% in het melkprijsjaar (dat eind maart is afgesloten) moest de productie worden ingekrompen. De verwachting is dat door een quotumverruiming van 0,5% de melkproductie enigszins zal aantrekken. Aan de kostenkant stijgen vooral de voerkosten (+1.400 euro) en in mindere mate de kosten van kunstmest. De totale toegerekende kosten nemen in het tweede kwartaal met ongeveer 10% toe, met ruim 1.600 euro. Uiteindelijk daalt het saldo in het tweede kwartaal met ongeveer 1.900 euro. Werd er in het tweede kwartaal van 2006 nog een saldo behaald van ruim 31.750 euro, in hetzelfde kwartaal van 2007 bedraagt het nog maar 29.850 euro (-6%). Dit is het vierde kwartaal op rij waarin het saldo lager is dan in dezelfde periode van het jaar ervoor. Wel beperkte de daling zich tot nu toe tot ruim 2%.

